

Sygn. akt I UK 84/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania W. O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.
o rentę rodzinną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 sierpnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 października 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 10 października 2013 r. oddalił apelację pozwanego organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w P. z 15 października 2012 r., który zmienił decyzję pozwanego z 16 lipca 2012 r. i przyznał W. O. prawo do renty rodzinnej po S. O. od 1 czerwca 2012 r. S. O. zmarł 11 grudnia 2010 r. Miał 26 lat, 2 miesiące i 24 dni stażu ubezpieczeniowego. W dziesięcioleciu przed zgonem staż ten wynosił 1 rok, 4 miesiące i 8 dni. Wniosek o rentę rodzinną W. O. (ur. w 1962 r.) złożyła 21 czerwca 2012 r. Sąd rozstrzygał, że w chwili śmierci spełnione były warunki do uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy (art. 65 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS), według wykładni przyjętej w uchwale Sądu Najwyższego z 23 marca 2006 r., I UZP 5/05, która zachowała aktualność do zmiany ustawy emerytalnej w dniu 23 września 2011 r., polegającej na dodaniu przepisu ust. 4

w art. 58 ustawy emerytalnej. S. O. spełniał warunki do uzyskania renty bez potrzeby wykazywania pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed powstaniem niezdolności do pracy (art. 58 ust. 2 ustawy emerytalnej).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania organ rentowy wskazał na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zarzucił, że w sprawie należało zastosować surowszą regulację z art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej, wprowadzoną 23 września 2011 r., przy której w sprawie nie decyduje data śmierci, lecz późniejsza data wniosku o rentę po zmarłym i data decyzji pozwanego. Skarżący zarzucił, że Sąd pominął zasadę priorytetu ustawy nowej. Pomimo wprowadzenia nowej regulacji prawnej, która doprecyzowała warunki do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w kontekście uchwały Sądu Najwyższego 23 marca 2006 r., określając, iż przy nabyciu prawa określonego w art. 57 ustawy, „ubezpieczony w wieku ponad 30 lat musi posiadać wymagany w art. 58 ust. 1 i 2 ustawy 5-letni okres składkowy i nieskładkowy, przypadający w ostatnim 10-leciu przed dniem zgłoszenia wniosku o świadczenia lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, a zwalniając z tego obowiązku osoby o odpowiednio długim stażu ubezpieczeniowym wynoszącym w przypadku mężczyzn 30 lat, Sąd w sprawie zastosował wykładnię przepisu dokonaną w odmiennym stanie prawnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wskazana we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie jest zasadna.

Surowszy reżim nowej regulacji z art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej, obowiązujący od 23 września 2011 r., nie wyłącza prawa do renty rodzinnej wdowy w ustalonym stanie faktycznym, tylko dlatego, że wniosek o rentę został złożony po tej dacie. O prawie właściwym decydowała data śmierci, gdyż zgodnie z podstawową regulacją z art. 65 ustawy emerytalnej renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki

wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy. Spełnienie warunków do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy podlegało sprawdzeniu wedle przepisów obowiązujących w chwili śmierci męża.

Taką wykładnię potwierdza orzecznictwo Sądu Najwyższego. Powiedziano wszak, że obowiązujący od dnia 23 września 2011 r. art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej nie ma zastosowania przy badaniu uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy osoby zmarłej przed tym dniem, dokonywanej dla potrzeb ustalenia uprawnień do renty rodzinnej (wyrok z 14 stycznia 2014 r., II UK 222/13, LEX nr 1424851; zob. także wyrok z 27 listopada 2013 r., I UK 171/13, LEX nr 144312, oraz wyroki z 7 stycznia 2014 r., I UK 228/13 i z 16 stycznia 2014, I UK 287/13 dotąd niepublikowane).

Z braku zasadnej podstawy przedsądu orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.